

Broodnodige aandacht

Kerken zoeken in coronatijden naar vormen van vieringen die mensen nog het gevoel van echte aandacht en gemeenschap geven. Hoe kun je bijvoorbeeld nog een gezamenlijke maaltijd creëren? Samen eten is meer dan het lichaam voeden. Het voedt ook vriendschap. Jeannet Bijleveld

Laatst bleven we vanwege de avondklok spontaan bij vrienden overnachten na een etentje bij hen. De heer des huizes bleek elke avond met de broodbakmachine brood te bakken, zodat ze elke ochtend vers warm brood hadden. Omdat ik een poosje geleden ook zo'n apparaat had meegenomen bij de kringloop, vroeg ik hem het mij te leren. Dat bleek vrij eenvoudig te zijn. Thuis gelijk uitprobeerde en dit bleek ik inderdaad ook te kunnen.

Zo'n warm geurend brood eet je toch veel bewuster dan een boterham uit de winkel. Je ziet nu in de coronatijd ook opeens veel meer mensen die zelf zuurdesembrood bakken. Dat vraagt wel wat meer toewijding. De zuurdesem moet je regelmatig doorroeren en verzorgen, zodat het voldoende gistkracht heeft om het brood te laten rijzen. Nu meer mensen thuis werken is er opeens meer ruimte en tijd om dit soort 'aandachtsbrood' te bakken.

Viering op afstand

De kerken zoeken ook naar vormen van vieringen die mensen nog het gevoel van echte aandacht en gemeenschap geven. Alleen een video van een dienst blijft toch vaak een ervaring op afstand, al wordt er nog zoveel energie in gestoken. Wij zijn

zelf ook als stadsklooster aan het zoeken naar vormen waarmee we verbindend kunnen zijn en laten ons graag inspireren door anderen.

Zo kwamen we bij de Pop-up kerk van Rikko Voorberg in Amsterdam terecht. Rikko begon ooit met vieringen in een theater om met name de kunstenaarswereld te bereiken. Nu doen ze vieringen via Facebook/Zoom. Die zijn heel informeel. Een jazzmuziekje erbij, het lezen van een Bijbelgedeelte en een half uurtje om zelf met een vraag uit de tekst creatief aan de slag te gaan en daarna het resultaat delen. Heel bijzonder hoe snel je door zo'n creatieve opdracht gemakkelijk persoonlijke dingen deelt met een groep die je nog niet echt kent.

Brood en wijn

Wat vooral opviel was hoe de viering was ingebed in het avondmaal: brood en wijn. Bij het begin had iedereen brood op tafel staan, nog warm zuurdesembrood, ongezuurde matses of een gewone boterham. Alles begon met het breken van het brood en daarbij de gedachtenis aan Jezus en de gebroken wereld. Helemaal aan het eind kwam de wijn pas. Iedereen had een flesje wijn of sap klaar staan en proostte met elkaar op het (nieuwe) leven. Door het avondmaal zo te verweven met

Zo'n warm geurend brood eet je toch veel bewuster dan een boterham uit de winkel

het dagelijks leven en er geen ingewikkelde formulieren bij te lezen kwam het heel dichtbij.

Het deed me denken aan de uitleg van Bart van Empel tijdens een lezing op het Flevofestival over relaties en seksualiteit. Hij had een gedekte tafel staan en begon uit te leggen dat het Engelse woord *companions* een mooi ander woord voor partners was. Daarin komen de Latijnse woorden *com* (samen) en *pane* (brood) bij elkaar: samen brood eten. In het Nederlandse 'kompaan' en 'compagnie' vind je dat ook terug. Tafelgenoten dus. Bart zei dat het belangrijk was eerst goede tafelgenoten te worden, met open aandachtige gesprekken aan tafel elkaar leren kennen, voordat je echt goede bedgenoten kon worden.

Samen eten is meer dan het lichaam voeden. Het voedt ook vriendschap. Families bouwen aan hun band door samen te eten. Samen eten op het werk geeft een andere band dan een vergadering. Vreemdelingen en gasten worden snel *companions* aan tafel. Een maaltijd is de lijm die gezelschappen samenbindt.

Niet voor niks dat zoveel verhalen in de evangeliën gaan over Jezus die aan de maaltijd zit bij mensen thuis en zo met hen in gesprek gaat. N.T Wright zegt: 'Eten met ande-

ren was een fundamentele praktijk in het leven van Jezus. Zijn klassen-doorbrekende, statusverpletterende maaltijden deelde hij met hooggeplaatsten en met mensen, die veracht werden tegelijk. Grensoverschrijdende maaltijden dus. Dit open maaltijdgezelschap is het symbool van de nieuwe Koninkrijksbeweging. Jezus vierde zijn messiaanse banket met alle foute mensen, dus het is ook voor ons.'

Het is ook niet voor niks dat hij bij de laatste avondmaaltijd zijn vrienden oproept om met elkaar het brood te breken en daarbij aan hem als hun vriend te denken. Bij elke maaltijd in het Oosten hoort brood erbij. Je kunt bij elke maaltijd een brood breken en delen en daarbij naar Jezus verwijzen.

Wat kijken we ernaar uit om weer maaltijden te organiseren in onze eetzaal! Maar in de tussentijd kunnen we allemaal ook in de voetsporen van Jezus treden door bij onze gewone maaltijden mensen om ons heen aan tafel uit te nodigen, brood te delen en op het leven te proosten.

www.popupkerk.nl

www.jabixhus.nl

jabixhus@gmail.com

Jeannet Bijleveld

Jeannet Bijleveld is initiatiefneemster van Stadsklooster Leeuwarden Jabixhus en planvormer bij Wetterskip Fryslân.